

Následující ukázky pochází z publikace *Podstata fašismu* italského spisovatele, novináře a filozofa Giorgia Locchiho, která vyšla jako první tištěný titul Dělského potápěče v edici Metanoia.

„Fenomén fašismu“

Nedávný rozmach historických studií o „fenoménu fašismu“ zatím neumožnil žádný výraznější pokrok ve snaze o jeho pochopení – spíše se zdá, že naopak tento problém zatemňuje a že tak ničí to cenné -a bylo toho veliké množství - čeho bylo dosaženo na konci padesátých let. Důvod je docela prostý: nejedná se tu o *historický zájem*, nýbrž o omezený *politický zájem* – právě politicky je motivována většina „badatelů“, kteří v Itálii interpretují úzkosti a obavy systému, který se ocitl v krizi. Ostatně politická vášeň a obavy „morálního“ charakteru téměř vždy u těch, kteří zkoumali fenomén fašismu, zatemnily střízlivý úsudek a paralyzovaly schopnost dedukce, v důsledku čehož byl často sám „předmět“ pozorování spíše zahalen než objasněn.

„Fenomén fašismu“ je součástí *minulosti* a jako takový může být předmětem autenticky historického, tedy nezaujatého studia. Tento fenomén se nepochybně v jistém smyslu táhne i do přítomnosti, což se ostatně týká jakékoli dějinné minulosti, a proto vyvolává „politické“ (a ve skutečnosti nejen politické) postoje. Právě tyto politické postoje však musí zůstat *mimo* historické bádání, a to tím spíš, když mají sklon zakládat se na více či méně hluboké neznalosti skutečného „předmětu“.

Když byla v období před válkou, během války i bezprostředně po ní přítomnost tohoto fenoménu plně součástí objektivní reality, badatelé měli menší příležitost propadnout bludu. I tehdy, když ve svých závěrech deformovali předmět svého studia, jsme téměř vždy měli dojem, že ve skutečnosti více či méně uznali „pravdu“, třebaže se právě pokoušeli ji pozměnit či dokonce pohrbit v („politické“) obavě, že by tato „pravda“ mohla spíše fascinovat než probouzet odpor.

Falzifikace diskursu o „fenoménu fašismu“

V posledních třech desetiletích pak došlo k tomu, že k *falzifikaci* diskursu o „fenoménu

fašismu” silně přispěli i ti, kteří by díky tradici či instinktu byli dříve i dnes ochotni se považovat za „fašisty”. Je to ostatně zcela pochopitelné, protože od roku 1945 je „fašista”, který se hodlá věnovat politice, nucen činit tak pod falešnou vlajkou, přičemž se musí veřejně vzdát fundamentálních aspektů fašistického „diskurzu”, tedy slovně ho obětovat ve prospěch „principů” demokratické ideologie, stejně jako křesťané v římském císařství museli přinášet oběti na oltář císaře, který byl uctíván jako božstvo. Tento „vynucený” postoj fašistického politika se nevyhnutelně odrazil i v postoji fašistického historika, a to stále kvůli oné nešťastné neschopnosti oddělit historické bádání od politické aktivity.

Fenomén „surhumanismu”

Z „fašismu” nepochopíme nic, pokud si neuvědomíme nebo pokud nechceme připustit, že *takzvaný „fenomén fašismu” není ničím jiným než prvním politickým projevem širokého duchovního a kulturního fenoménu, který můžeme pro větší srozumitelnost nazvat „surhumanismem” a jehož počátek sahá do druhé poloviny 19. století.* Tento široký fenomén tvoří jakési šířící se magnetické pole, jehož póly jsou Richard Wagner (což bývá uznáváno jen zřídka) a Friedrich Nietzsche.

Surhumanistický princip v díle Friedricha Nietzscheho a Richarda Wagnera

Jejich dílo je vskutku eminentně „burčující” a jejich důležitost spočívá mnohem více v novém „principu”, který toto dílo přivádí do evropského prostředí, než v samotném jeho vyjádření či v jeho první bezprostřední „aplikaci”. „Principem” zde míním *smysl pro sebe a člověka* [sentimento di sé e dell'uomo], který je „Slovem” (Logos) nakolik vyjadřuje sebe sama, je „vůlí” (osobní a kolektivní) nakolik sleduje nějaký cíl a je pak také -bezprostředně, jelikož jde o cit - *hodnotovým systémem* [sistema di valori].

Tento princip může být *přijat* nejrůznějšími způsoby, třeba i bezděky. Teprve o půl století později se objevují první politické projevy tohoto principu v podobě „fašistických” hnutí - dochází k tomu tehdy, když tento princip začíná získávat jistý společenský vliv, tedy když ho přijímají a když se s ním ztotožňují celé skupiny lidí, kteří se v něm nacházejí třeba i bez toho, že by pořádně věděli, kdo jej pustil do oběhu.

Surhumanistický princip versus egalitářský princip

„Surhumanistický princip” se ve styku s okolním světem stává absolutním odmítnutím opačného „egalitářského principu”, který tento svět utváří. Jestliže fašistická hnutí spatřovala „nepřítele” - v první řadě duchovního a až poté politického - v demokratických ideologiích, tedy v liberalismu, v parlamentarismu, v socialismu, v komunismu či anarchokomunismu, bylo tomu tak právě proto, že v *dějinné perspektivě* založené surhumanistickým principem tyto ideologie představují v dějinách postupně vznikající a zároveň vedle sebe současně existující výrazy opačného egalitářského principu, přičemž všechny tyto výrazy definitivně směřují k témuž *cíli*, ať jsou si toho více či méně vědomy, a všechny společně jsou příčinou evropské duchovní i materiální dekadence, „postupné degradace” evropského člověka a rozpadu západních společností.

O počátku „procesu dekadence a degradace“ evropských národů

Aby nějaké fašistické hnutí mohlo zaujmout svůj „mytický“ *postoj*, je podstatné, aby adekvátně přistoupilo k analýze prvotní příčiny a počátku „procesu dekadence a degradace“ evropských národů. Nietzsche je spatřoval v *křesťanství* jakožto v hnutí, které předává „židovský princip“, jenž je podle něj totožný s egalitářským principem. Wagner, opačný pól surhumanistického tábora, označil jako počátek zla pouze „židovský princip“. Podle něj není křesťanství ničím jiným než jistou metamorfózou pohanského náboženství předků, která však byla později zcela znečištěna židovstvím, k němuž se církve a jejich teologové utíkali, aby „upevnili dogmata“. Mezi těmito dvěma „póly“ (a příslušnými analýzami) se nacházejí všechny oscilace fašistického tábora a jeho různé proudy tedy zaujímají značně rozdílné postoje vůči křesťanství a církvím.

Název: Podstata fašismu

Autor: Giorgio Locchi

Překladatel: T. Tatranský

Formát / stran: brožovaná, 78 stran

Datum vydání: 2011

Nakladatelství: Dělský potápěč

ISBN: 978-80-260-1110-1